

единъ отъ ближни-ты му голѣмци, да убие дѣте-то. Арпагъ не ся наелъ самъ да го убие, та заржчалъ да извърши това нѣщо единъ овчяръ. Нъ овчяръ-тъ по молбѣ-тъ на женѣ си отгладаль мѣнечкый Кыра намѣсто сынъ. Еднажъ Кыръ, кога игралъ съ врьстници-ты си, былъ избранъ отъ тѣхъ за царь, и билъ съ прѣчкъ за нѣщо-си дѣте-то на единъ голѣмецъ; дѣте-то ся оплакало на бащѣ си, а баща му на Астиага. Астиагъ повикалъ Кыра, и почюдень отъ смѣло-то му отговаряне и отъ приличяние-то на дъщерѣ му, накаралъ овчяря да искаже всичко. Жрьци-ти успокоили Астиага съ това, че Кыръ былъ веке избранъ за царь отъ врьстници-ты си, та сынъ-тъ ся е исполнилъ. Астиагъ испратилъ Кыра въ Персиѣ при родителе-ты му; а Арпага за дѣто непослушалъ наказалъ съ таково бесчловѣчие, което бива само у азиатскы-ты деспоты.

Кога пораслъ Кыръ, Арпагъ му казалъ да ся повдигне възъ Мидяны-ты, и ся вреклъ да му помогне. Кыръ лесно повдигналъ неблагоприятны-ты Персы. Астиагъ пратилъ войскѣ подъ главатарство на сѣщый Арпага; нъ Арпагъ прѣминжалъ на Кыровѣ странѣ. Тогава Астиагъ былъ надвитъ и заробенъ; а Кыръ завладѣлъ всичко-то Мидийско царство (560 год. пр. Хр.). Срѣщо него ся съжзили тронца най-силни владальци на онова врѣмя: вавилонскый, египетскый и лидийскый. Нъ прѣди да ся сбержтъ тии, Кыръ гы прѣварилъ, и налетялъ на лидийскый царь. *Лидийско-шо* царство захващало заходнѣ-тъ чясть на малоазийскый полуостровъ, отъ Бѣло-море до рѣкѣ Галисѣ (сегашный Къзжлъ-Ирмакъ). Тамъ царувалъ на онова врѣмя Крезъ, който ся голѣмилъ съ безбройно-то си имане. Кыръ разбилъ Креза, и призелъ столнинѣ-тъ му Сардѣ.

Крезъ падналъ робъ, и былъ осждень да ся изгори живъ. Кога-то го турили на огъня, той извикалъ: Солоне, Солоне, Солоне! Кыръ спрялъ наказание-то, и попыталъ, що значи това выкане. Тогава Крезъ приказалъ, какво еднажъ му дошълъ на-гостие грѣцкый мѣдрецъ Солонъ; какво той показалъ Солону имане-то си, и го попыталъ, кого има той за най-благатѣкъ